

باب ئەندامە كى خىزانى يە؟

دەمى گەنجەك چ كور بېت چ كچ بېت بۇ پىكىنئانا خىزانەكى، پىندى ب گەلەك پىنداويستىن ئىيانى يە و ب تايىبەتى پىشتى كو خىزانى پىك دىنن و زارۇك ھەبن، تىشتى د جفاكى مە دا پەيدا دىبىت نەخاسە د كاودانن ئەقرو دا، وەكى رىژەكا مەزنا خەلكى قى چەندى بەحس دكەت مانا بابى د مال دا گەلەك يا كىم بووى... ئەرى چ ئەگەر ھەنە باب پىترىا وەختى خۇل دەرۋە دىۋىنىت؟ و كارتىكرن ل سەر ھەقۇنا وى و زارۇكىن وى ھەيە؟ بۇچى رۇز بۇ رۇزى ئەق دىۋىركەتنە زىدە دىبىت؟ چەند ھەقۇلان ئەق رەئىيە دانە گۇقارا ھىلىن:

وھىد ججو داود/ قەكۇلەر

ب راستى د كۈمەلگەھا مەدا گەلەك خىزان ھەنە كو پەيۋەندىن كۈمەلەيتى د ناۋدا دلاوازن، ئەۋزى ژ بەر چەند ئەگەرەن كۈمەلەيتى و ئابۇرى، و ھوسا باب دى زۇرەبى دەمى خۇل دەرۋەبى مال بۇرىنىت و زارۇك و كارى خىزانى ھەمى دىمىتە ل سەر مىلى ژىكى، لەوما و ل دويىف بىر و بىردوزىن زانستىن كۈمەلەيتى دىۋىن: كو رۇلى دەپكى بىتنى بۇ خۇدانكرنا زارۇكان بەس نىنە و كەسايەتيا وى زارۇكى تمام نابىت و ھوسا دى كارتىكرنن دەرۋىلى سەر دەپكى كەت، و ب قى رەنگى دى (صدمات) د ئاقبەرا دايك و بابان دا رويىدەن ھوسا دى زارۇك كەقۇتە بەر ئارىشان، لەوما ئەز دىبىم خۇشى و بەختەۋەريا خىزانى پىندى ب دايك و بابان ھەيە ژ بۇ زارۇكى و كەسايەتيا وى دى شىت ھەست ب بەرپرسايەتيا كەت، و باۋەرى ب خۇ ھەبىت دى شىت بىران دەت و ھەست ب ئىمناھىي كەت و ھەرۋەسان دى پەيۋەندى د ئاقبەرا دايك و بابان دا ژى ب ھىز كەقۇن و پىككە دگرىداى بن و ھىزىن وان د گەھشتى و سەرگەفتى بن.

بەيان ياسىن/ ۱۹۶۹/ فەرمانبەر

راستە گەلەك جاران كارى زەلامى ۋەسا دخوازىت كو گەلەك ژ دەرۋەبى مال بىمىنىت، لى ب ھىزا مەن ھەر چەۋا بېت و كاودان د چەۋا بىن دقۇت زەلام ھەندەك ژ وەختى خۇ بۇ مالا خۇ تەرخان بكەت، چۈنكى ئەۋزى مافەكە ژ مافىن ھەقۇنا وى و زارۇكىن وى، بلا خۇ ئەق زەلامە چەند پىندىۋىن وى بىجىبىنىت، چۈنكى ھەندەك ھىز دكەن كو بىتنى خىزانان وى پىندى ب پارەى يان تىشتىن مالى يە، لى ئەقە ھىزەكا خەلەتە و ھەقۇنا زەلامى ھەز دكەت كو ھەقۇنىنى وى دگەل دا بېت دەمى خوارنى دىخۇن يان دروۋىن و سۈبەتان دكەن، يان دگەل ئىك و دو بەدەرگەقۇن يان ئارىشىن مالى چارە بكەن.

دەپكا ھەقۇستى/ ۲۲ سال/ كابانى

ئەز دىبىم زەلام ل دويىف دلى خۇ دەرەكەقۇت و خۇ مژۋىل دكەت و ھىجەتتى دكەتە كارىن ئابۇرى و چىدبىت ھەندەك جاران ژ بەر ھەندى بېت كو خىزانان وى و ئەو دىك و دو ئاگەن يان ھەر ب شەر و جەدەلن، لەوما ژ مال دەرۋەت و ل دويىف ھەزىن خۇ دچىت و ل شوينا ھەندى كو بىت ئەو و خىزانان خۇ ئارىشىن خۇ چارە بكەن و جوان مال و زارۇكىن خۇ بىرئە ھەن، و ھوۋىن باۋەردەك ھەندەك جاران باب نزانىت كانى زارۇكىنى وى ل پۇلا چەندى يە يان كانى ھەقۇنا وى پىندى ب چىە ما خۇنە ژىكا بىتنى خوارن دقۇت يان شوى بكەت؟ ئە؟ بەس مخابن زەلام ۋەسا تى دگەھىت.

زەھرا خەيرى/ فەرمانبەر/ ۲۰ سال

ئەز دىبىم خىزان ۋەكى زىجىرەكى يە و ھەر ئىك بىي دى قە گرىدا يە و ھەر دەمى خەلەكەك ژ قى زىجىرى كىم بېت دى خىزان ژ ئىك قەبىت و ب تايىبەتى باب، چۈنكى ئەو سەمىيانى خىزانى يە، و د كۈمەلگەھا مەدا باب خىزانى ب رىقە دەت، لەوما دقۇت باب نە بىتە مېھقان و دقۇت دان و ستاندى دگەل خىزان و زارۇكىن خۇ بكەت و گازىندىن وان بزانىت.

يان ميھقانى مالى يە؟

ئا: پەروين عەبدولعەزىز

سەدوللا مەھمەد ئەحمەد / ئاداب كۆمەلەيتى / ۱۹۶۴

ب دېتتا مەن كۆ دۈركەفتا بابى ژ مالى دۈ شەگەر ھەنە : يا ئىككى دەرگەفتا بابى ب رەنگەكى زۆى و ھاتتا مال ب دەرەنگى كۆ پىي وەستىايە و ھەز دكەت بېھنا خۇ شەدەت و دى دۈير كەفتى، و يا دۈوى شەف جىھانگىرى يا كۆ د قان سالىن بۆرى دا پەيدا بۈوى و ھوسا دۈيركەفتن دناقبەرا دايك و باب و زارۇكان دا چىدېيت كۆ باب ل دۈيۈف بېرھاتىن و پەرۋەردا خۇ يا كەفتن دچىت و زارۇكان ژى ژيانا خۇ يا پىشكەفتى دقېت و ب شى رەنگى زارۇك دى ل تىشەكى دى گەرىت ل دەرەقەبى مال، كۆ كارتىكرن زۆرن يان ژى دقېت باب پىي رازى بېت و خۇ دگەل بگۈنجىنېت، يان ژى نەشېت بچىتە د مال دا ھەتا دېتە وەختى نغستنى و ھوسا دى باب بېتە مېھقانىكى گران و زارۇكىن وى دى ھەز كەن ب دەرگەفتى ل شوپنا كۆ وەك بابەكى دلوۋان بېيىن.

نەسرېن حىسېن پىدەبىي / قەكۈلەر / ۳۰ سال

دۈيركەفتا بابى ژ خىزانى و زارۇكى ب تايبەتى تا رادەكى كارەكى سروشتى يە، ب تايبەتى كۆ ژيانا نەقۇ يا ئابۇرى يا ب زەھمەت كەتى و دايك ل شوپنا وى دىمىنېت و شەگەر دايك يا رەۋشەنېر بېت دى شىت جوان پەرۋەردە كەت. لى شەگەر نەيا رەۋشەنېر بېت ژى دى ئارىشە پەيدا بىن، و پىترىا دھمان چونكى باب ل كىم وەختان ل مالە، قىچا پىتنى ھەقۇينا وى دى گازندەن ژى كەت و زارۇك وەسا ھەست دكەت كۆ بابى وى بۇ گەلە و گازندەن پىي ل مال! بەلكو وەسا نىنە و ھەمى پىككە دېرېرىن ب شىۋەكى راستەوخۇ و نەراستەوخۇ ل سەر ب رىقەچوونا كارى خىزانى.

و ل دۈر بابەتى ل سەرى ديار (د. لويس كارو) تايبەتەندى دەرۋنى ل زانكۇيا دھۆك دېتت:

راستە ھەستى دايكىنى و بايىنىنى ل دەف ھەمى كەسان ھەيە، ھەرچەندە رىژا وى ھەستى ژ سروۋەكى بۇ ئىككى دى يا جودايە، شەگەرېن وى ژى دزقەرنە ھۆكارېن (پەرۋەردا جفاكى و عرف و عادەت و بها و بېرۋباۋەر و ھەز و ئارەستە و كەلتور و رەۋشەنېرىا مروۋى)، ئارمانجېن ئاسايى پىن پەيداكرنا خىزانى بېھىشانا چەندىن ھەز و پىدقېين ھەردو رەگەزايە ژ وان ژى پىدقېين دەرۋنى و ھەست كرن ب ژىياتىي، چونكى بىنى پەيداۋوونا قان دېت رىژەكا زۆرا مروۋان ھەست ب ھەبوونا خۇ ناكەن، شەف چەندە ژى دېتە شەگەرى پەيداۋوونا قەتەتياى دناقبەرا ژن و مېران دا، كۆ ھەر لايەك ھەست دكەت پىي دى ھەز ژى ناكەت و ھوسا دۈير كەفتن و ئارىشە چىدېن، ب تايبەت دەمى زەلام پىتېرىا وەختى خۇ بۇ كارېن دەرۋە تەرخان دكەت. رەنگەدانا قى چەندى ژى نە بىتنى ل سەر پەيوەندىن دايك و بابا يە، بەلكو ب شىۋى بەرچاۋ كارتىكرنى ل سەر زارۇكان ژى دكەت و دقې بوارى ژى دا قەكۈلىنېن دەرۋنى وەسا دياركرىنە ئو زارۇكى ب پەرۋەردا ھەقىشكا دايك و بابان مەزەن دېت دى خودان كەسايەتەكا ب ھىز بېت. ل دوماھىي ژى د. لويس داكوكى ل سەر رۆلى دەرگەھىن راگەھاندنى كر بۇ بلندكرنا ئاستى رەۋشەنېرىا خىزانى و جفاكى.

ھىلېن / لىقۇرى شەم ژى دېتتېن فەرە ھەمى باب دەمى ژ كارى خۇ ب دوماھىك دەھىن قەستە مالا خۇ و زارۇكىن خۇ بكەن و دان و ستاندن و سوحبەتان و دەھىن خۇشى و نەخۇشى پىككە بېۋرىن.